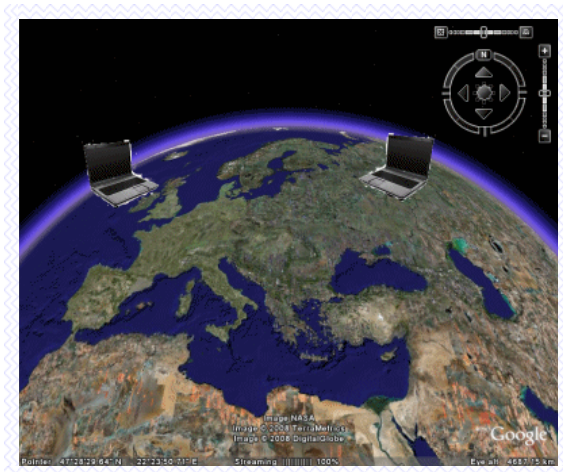

ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΤΠΕ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ(ΠΑ.Κ.Ε)
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΕΝΑΡΙΟΥ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΣΤ' ΤΑΞΗ Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Επιμορφούμενοι
Δημήτρης Κολλιόπουλος ΠΕ 70
Θωμάς Μασούρας ΠΕ 70

Θεσσαλονίκη 2008

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΕΝΑΡΙΟΥ.....	3
2.	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ.....	3
	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ	3
3.	ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ.....	5
	Σύμφωνα με το αναλυτικό πρόγραμμα οι γενικοί στόχοι του μαθήματος είναι:.....	5
	Οι ειδικοί στόχοι	6
	Δεξιότητες.....	6
	Δεξιότητες τεχνικού γραμματισμού.....	6
	Στάσεις.....	7
4.	ΔΙΑΡΚΕΙΑ:.....	7
6.	ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ.....	7
	i. Προβληματισμός: Φύλλο Εργασίας 1.....	7
	ii. Φύλλο Εργασίας 2.....	8
	iii. Φύλλο Εργασίας 3.....	8
	iv. Φύλλο Εργασίας 4.....	8
	v. Φύλλο Εργασίας 5.....	8
	vi. Φύλλο Εργασίας 6.....	8
	vii. Φύλλο Εργασίας 7.....	9
	viii. Παρουσίαση αποτελεσμάτων της έρευνας από τις ομάδες εργασίας. Συζήτηση – Εξαγωγή συμπερασμάτων.	9
	ix. Αξιολόγηση επίτευξης των στόχων	9
	ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1	10
	ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2	11
	ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 3	12
	ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 4	13
	ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 5	14
	ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 6	15
	ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 7	16
	ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 8	17
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	18

1. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

ΤΙΤΛΟΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

«Η Θέση της Ευρώπης. Οριζόντιος Διαμελισμός»

ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΕΣ ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Γεωγραφία, ΤΠΕ, Γλώσσα ως οριζόντιος στόχος

ΤΑΞΗ: ΣΤ' Δημοτικού

ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕ ΤΟ ΔΕΠΠΣ ΚΑΙ ΑΠΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

Βασική παραδοχή του Δ.Ε.Π.Π.Σ. είναι ότι, σε αντίθεση με την ακαδημαϊκή πρακτική της κατάκτησης της γνώσης σε τομείς και εξειδικεύσεις, που τα τελευταία χρόνια αμφισβητείται, η σχολική γνώση, για λόγους ψυχολογικούς και ιδιαίτερα διδακτικούς, θα πρέπει: (α) να διδάσκεται σε ενιαιοποιημένη μορφή, ώστε να προσφέρει ολιστική εικόνα της πραγματικότητας, (β) να συνδέεται με τις εμπειρίες των μαθητών, για να είναι κατανοητή, ενδιαφέρουσα και σχετική με την πραγματικότητα που βιώνουν και (γ) να προσεγγίζεται με διερευνητικές μεθόδους, ώστε η γνώση να οικοδομείται σταδιακά από τους ίδιους τους μαθητές.

Η Μελέτη του θέματος, είναι από τη φύση της διαθεματική και διεπιστημονική και ικανοποιεί στο μέγιστο βαθμό τους τρεις παραπάνω στόχους.

Το θέμα είναι απολύτως συμβατό με το Α.Π.Σ. και το Δ.Ε.Π.Π.Σ, εφόσον αποτελεί θέμα ενότητας της Γεωγραφίας της Στ' τάξης και οι στόχοι που τίθενται άπτονται πλήρως του αντίστοιχου αναλυτικού προγράμματος της Γεωγραφίας.

Γεωγραφία: οι στόχοι αναφέρονται αναλυτικά πιο κάτω.

Γλώσσα: Προφορικός λόγος, διαλογικές μορφές επικοινωνίας, διαχείριση πληροφορίας, δημιουργία κειμένων.

2. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

Προτείνεται η οργάνωση των μαθητών σε ομάδες 2-3 ατόμων. Απαιτείται επομένως ο κατάλληλος αριθμός Η/Υ όπου υπάρχει και η δυνατότητα σύνδεσης στο διαδίκτυο(απαραίτητη προϋπόθεση για τη λειτουργία του Google Earth). Η δραστηριότητα θα πρέπει να διεξαχθεί στο εργαστήριο πληροφορικής.

Λογισμικό : Λογισμικό Google Earth

ΛΟΓΟΙ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ GOOGLE EARTH

Επιλέγουμε το συγκεκριμένο λογισμικό αντί της παραδοσιακής «υδρογείου σφαίρας» διότι η εμφάνιση της Γης στο Google Earth είναι πιο παραστατική (στα πλαίσια του Σύμπαντος). Επίσης, το λογισμικό μπορεί να επικεντρωθεί στην ερευνώμενη περιοχή, να την δουν τα παιδιά σε μεγέθυνση και να εμβαθύνουν σε συγκεκριμένα γεωγραφικά στοιχεία. Επιπλέον, ορισμένοι από τους στόχους που θέτουμε, όπως ο υπολογισμός της απόστασης μεταξύ του βορειότερου και νοτιότερου σημείου της ηπειρωτικής Ευρώπης, μπορεί να επιτευχθεί μόνο με τη χρήση του εν λόγω λογισμικού. Το ανάγλυφο της γης που θα μας βοηθήσει στην παρατήρηση του κατακόρυφου διαμελισμού το συγκεκριμένο λογισμικό μας δίνει τεράστιες δυνατότητες.

ΜΟΝΤΕΛΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Ως μοντέλο διδασκαλίας επιλέγεται η «συνεργατική καθοδηγούμενη ανακάλυψη», στα πλαίσια της οποίας οι μαθητές με συγκεκριμένα φύλλα εργασίας διερευνούν το διδακτικό υλικό και οικοδομούν συνεργατικά τη νέα γνώση.

Υπάρχουν πολλοί λόγοι που συνηγορούν στο μοντέλο αυτό διδασκαλίας. Οι γνωστικοί ψυχολόγοι αποδίδουν τις σημαντικές επιπτώσεις του ομαδοσυνεργατικού συστήματος στο ότι προσφέρει άριστο πλαίσιο για την αναδιοργάνωση των ατελών εννοιών και αντιλήψεων, γεγονός που συμβάλλει την ανάπτυξη της σκέψης και της μάθησης σύμφωνα με όσα διαπιστώνει και προτείνει η εποικοδομιστική προσέγγιση (Brooks and Brooks, 1993).

Θεωρούμε δεδομένη την οργάνωση της τάξης σε ομάδες σύμφωνα με τους όρους της σύγχρονης διδακτικής και ψυχολογίας.

Πριν απ' όλα θα πρέπει με τη συζήτηση να καταλήξουμε στον τρόπο εργασίας. Θα πρέπει να συμφωνήσουμε στον τρόπο έρευνας, τις πηγές που θα χρησιμοποιήσουμε και τον τρόπο δημοσιοποίησης του παραγόμενου υλικού. Η συζήτηση ακριβώς αυτή θα δράση και ως προκαταβολικός οργανωτής των γνώσεων που στη συνέχεια θα αποκτηθούν. Άλλωστε οι προκαταβολικοί οργανωτές σύμφωνα με τον Ausbel, «είναι τα άγκιστρα που θα ενώσουν τα προϋπάρχοντα νοητικά σχήματα με τη νέα γνώση. Οι advance organizers κατευθύνουν την προσοχή των μαθητών σε σημαντικές έννοιες του προς μάθηση υλικού, τονίζουν τις σχέσεις και τις διασυνδέσεις ανάμεσα στις ιδέες που παρουσιάζει ο εκπαιδευτικός και συνδέουν το νέο υλικό με τις γνώσεις που ήδη κατέχουν».

Ο τρόπος, με τον οποίο οι μαθητές κατανοούν ό,τι διαβάζουν, επηρεάζεται από τα δικά τους ερμηνευτικά σχήματα. Κατασκευάζουν, δηλαδή, ερμηνείες συσχετίζοντας αυτό που ήδη γνωρίζουν με αυτό που διαβάζουν και για το λόγο αυτό είναι δυνατό να δίνουν ερμηνείες διαφορετικές από εκείνες, στις οποίες αποβλέπει ο δάσκαλος (Κόκκοτας, 2002). Είναι βασική προϋπόθεση επομένως η γνώση, εκ μέρους του δασκάλου, των νοητικών μοντέλων που ήδη έχουν διαμορφώσει οι μαθητές του σχετικά με το υπό διδασκαλία θέμα.

ΣΚΟΠΟΣ

Να εξετάσουν τη θέση της Ευρώπης στη γη και να καλλιεργήσουν ερευνητικό και ομαδικό πνεύμα μέσα από συνεργατικές διαδικασίες και ανακαλυπτικές δραστηριότητες.

3. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Σύμφωνα με το αναλυτικό πρόγραμμα οι γενικοί στόχοι του μαθήματος είναι:

1. η γνωριμία με το φυσικό περιβάλλον και η παρατήρηση της γεωγραφικής κατανομής των ανθρώπων και των δραστηριοτήτων τους .
2. η μελέτη των αλληλεπιδράσεων και αλληλεξαρτήσεων που αναπτύσσονται μεταξύ του φυσικού περιβάλλοντος και των ανθρώπων.
3. η αναγνώριση της σημασίας που έχει η ορθολογική διαχείριση του περιβάλλοντος
4. η ευαισθητοποίηση για τα μεγάλα προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα η ανθρωπότητα και η ανάπτυξη των απαραίτητων στάσεων για κατανόηση, αποδοχή, επικοινωνία, συνεργασία και αλληλεγγύη με τους άλλους λαούς.
Πρέπει να ίνει κατανοητό πως τα παιδιά είναι πολίτες μιας ευρύτερης περιοχής, της Ευρώπης
5. η υιοθέτηση στάσεων και συμπεριφορών που θα επιτρέπουν στους μαθητές να ενταχθούν ομαλά και δημιουργικά στο φυσικό και κοινωνικο-πολιτιστικό περιβάλλον
6. η ανάπτυξη ικανοτήτων και δεξιοτήτων σχετικών με:
  - ✚ τη χρήση λεκτικών, ποσοτικών και συμβολικών μορφών δεδομένων (κείμενα, εικόνες, γραφήματα, πίνακες, διαγράμματα και χάρτες)

- ✚ την εφαρμογή μεθόδων συναφών με τη φύση του μαθήματος, όπως είναι η παρατήρηση του χώρου, η χαρτογράφηση, η ερμηνεία στατιστικών δεδομένων και η αναζήτηση και επεξεργασία πληροφοριών από διάφορες πηγές
- ✚ την επικοινωνία και τις πρακτικές και κοινωνικές δεξιότητες με στόχο την έρευνα γεωγραφικών θεμάτων και την επίλυση συγκεκριμένων προβλημάτων

Οι ειδικοί στόχοι

1. να εντοπίζουν στον παγκόσμιο χάρτη την Ευρώπη
2. να γνωρίζουν τον τρόπο ζωής των κατοίκων των εύκρατων περιοχών
3. να γνωρίζουν τη γεωμορφολογική θέση της Ευρώπης σε σχέση με τα ημισφαίρια της Γης και τους παράλληλους και τους μεσημβρινούς κύκλους
4. να καταγράφουν τα πλεονεκτήματα που απολαμβάνουν οι κάτοικοι της Ευρώπης και τα οποία απορρέουν από τη θέση αυτή.
5. να εντοπίζουν στο χάρτη τα κυριότερα ακτογραφικά στοιχεία της Ευρώπης
6. να γνωρίζουν τις θάλασσες που περιβάλλουν την Ευρώπη
7. να γνωρίζουν τα φιόρδ, ιδιομορφία του γήινου παραθαλάσσιου ανάγλυφου

Δεξιότητες

1. να βρίσκουν την θέση της Ευρώπης σε σχέση με τα ημισφαίρια της Γης και τους παράλληλους και τους μεσημβρινούς κύκλους,
2. να εντοπίζουν στο χάρτη και σε ποια κράτη βρίσκονται το βορειότερο, το νοτιότερο, το ανατολικότερο και το δυτικότερο σημείο της Ευρώπης,
3. να υπολογίζουν τις αποστάσεις μεταξύ του βορειότερου και νοτιότερου σημείου της ηπειρωτικής Ευρώπης, καθώς επίσης και μεταξύ του ανατολικότερου και δυτικότερου σημείου,

Δεξιότητες ψηφιακού γραμματισμού.

Η εξοικείωση με τον Η/Υ και η εκγύμναση βασικών υπολογιστικών δεξιοτήτων. Ο ακριβής καθορισμός τους σχετίζεται με την προηγούμενη εμπειρία των μαθητών. Επειδή δηλαδή δεν υπάρχει ένα συγκεκριμένο αναλυτικό πρόγραμμα δεν μπορούμε να ξέρουμε εκ των προτέρων τι ήδη θα [πρέπει να] έχουν κάνει τα παιδιά μέχρι τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή που θα γίνει αυτή η δραστηριότητα. Ως ενδεικτικοί τέτοιοι στόχοι μπορούν να αναφερθούν

Η υπολογιστική τεχνολογία αξιοποιείται στην συγκεκριμένη περίπτωση με την μορφή εργαλείων τα οποία τίθενται στην διάθεση του μαθητή. Οι μαθητές χρησιμοποιούν το διατιθέμενο λογισμικό για συμβολική έκφραση των σκέψεων, ιδεών, διαισθήσεων τους και πειραματισμό με αυτές. Η ανάγκη ερμηνείας της ανατροφοδότησης την οποία λαμβάνουν από το μηχάνημα τροφοδοτεί την επικοινωνία και συνεργασία τους ενώ ταυτόχρονα η «οπτικοποίηση» της σκέψης τους τροφοδοτεί με πληροφοριακό υλικό τον εκπαιδευτικό παρέχοντας του την δυνατότητα για εστιασμένες παρεμβάσεις.

Στόχος είναι να αναπτύξουν δεξιότητες χρήσης και αξιοποίησης του λογισμικού Google Earth και γενικότερα του Η/Υ

Στάσεις

1. να αναπτύξουν θετική διάθεση απέναντι στον Η/Υ ως εργαλείο άντλησης πληροφοριών

4. ΔΙΑΡΚΕΙΑ:

6 διδακτικές ώρες

5. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ

Οι μαθητές έχουν αναπτύξει από προηγούμενα μαθήματα τις βασικές δεξιότητες χρήσης του Η/Υ (χρήση του ποντικιού, φιλοσοφία λειτουργίας των windows κ.ά). Επιπλέον, στα πλαίσια της ευέλικτης ζώνης οι μαθητές και οι μαθήτριες έχουν εξοικειωθεί με τις βασικές λειτουργίες του χρησιμοποιούμενου λογισμικού. Επίσης, οι μαθητές σε εισαγωγικό μάθημα έχουν εισαχθεί στην έννοια της «ηπείρου» και γνωρίζουν τις πέντε ηπείρους της Γης. Από προηγούμενο μάθημα γνωρίζουν επίσης τους μεσημβρινούς και τους παράλληλους κύκλους.

6. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Συνολικά όλο το σενάριο αποτελείται από πέντε επιμέρους φάσεις:

i. Προβληματισμός: Φύλλο Εργασίας 1

Διατύπωση του προς διερεύνηση ερωτήματος.

Οι μαθητές από την Γ' τάξη έχουν γνωρίσει τον μύθο για το γάμο του Δία και της Ευρώπης. Ως προκαταβολικός οργανωτής ορίζεται το «ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1» Κείμενο και τοιχογραφία από την Πομπηία, θέτουν τον πρώτο προβληματισμό. Πώς οριοθετήθηκε σύμφωνα με την Ελληνική μυθολογία η γεωγραφική περιοχή της

Ευρώπης. Στη συνέχεια, ύστερα από συζήτηση, καταλήγουμε με τα παιδιά ότι στο σημερινό μάθημα θα μελετήσουμε τη θέση αυτή της Ευρώπης με εργαλεία σύγχρονα κι έναν τρόπο επιστημονικό. «Ποια είναι η θέση της Ευρώπης στη Γη και ποια είναι τα γεωγραφικά στοιχεία που απορρέουν από αυτήν τη θέση» (ερευνητικό ερώτημα). Ευρύτερο ερώτημα μπορεί να είναι με ποιο σημείο αναφοράς ορίζουμε αυτή τη θέση;

ii. Φύλλο Εργασίας 2

Συνεργατικός Εντοπισμός του ημισφαιρίου και της κλιματικής ζώνης στην οποία βρίσκεται η Ευρώπη.

Μοιράζεται στους μαθητές το Φύλλο Εργασίας 2.

iii. Φύλλο Εργασίας 3

Συνεργατικός Εντοπισμός βορειότερου, νοτιότερου, ανατολικότερου και δυτικότερου άκρου της Ευρώπης. Μέτρηση των μεταξύ τους αποστάσεων.

Μοιράζεται στους μαθητές το Φύλλο Εργασίας 3, το οποίο καλούνται οι μαθητές να ακολουθήσουν και να εκτελέσουν τις προτεινόμενες ερευνητικές δραστηριότητες.

Τα επόμενα 4 φύλλα εργασίας μοιράζονται ένα ανά ομάδα για έρευνα και παρουσίαση της ομαδικής δραστηριότητας.

iv. Φύλλο Εργασίας 4

Συνεργατική Διερεύνηση της θέσης της Ευρώπης στη Γη και εντοπισμός των χερσονήσων της Ευρώπης και επισήμανση πάνω στο Google Earth με την τοποθέτηση ανάλογων Ετικετών. Αναζήτηση πληροφοριών στο Internet για το Γιβραλτάρ και τη σύνδεσή του με την Αφρική.

v. Φύλλο Εργασίας 5

Συνεργατική Διερεύνηση της θέσης της Ευρώπης στη Γη και εντοπισμός των κόλπων της Ευρώπης και επισήμανση πάνω στο Google Earth με την τοποθέτηση ανάλογων Ετικετών.

vi. Φύλλο Εργασίας 6

Συνεργατική Διερεύνηση της θέσης της Ευρώπης στη Γη και εντοπισμός των θαλασσών της Ευρώπης και επισήμανση πάνω στο Google Earth με την τοποθέτηση ανάλογων Ετικετών.

Αναζήτηση πληροφοριών στο Internet για τα «φιορδ» της Νορβηγίας.

vii. Φύλλο Εργασίας 7.

Συνεργατική Διερεύνηση της θέσης της Ευρώπης στη Γη και εντοπισμός των θαλασσών της Ευρώπης και επισήμανση πάνω στο Google Earth με την τοποθέτηση ανάλογων Ετικετών.

viii. Παρουσίαση αποτελεσμάτων της έρευνας από τις ομάδες εργασίας. Συζήτηση – Εξαγωγή συμπερασμάτων.

Οι ομάδες ανακοινώνουν στην ολομέλεια της τάξης αυτά που σημείωσαν στα Φύλλα Εργασίας. Ανταλλάσσουν απόψεις και συμφωνούν στην συναγωγή των κατάλληλων συμπερασμάτων, συμπληρώνοντας το «**Φύλλο εργασίας 8**» για την επέκταση των γνώσεων. Συμπληρώνουν προτυπωμένους κενούς χάρτες με τα κύρια στοιχεία οριζόντιου διαμελισμού, δημιουργούν μια παρουσίαση με το αντίστοιχο λογισμικό για την εφημερίδα του σχολείου ή το αντίστοιχο blog. Η εργασία αυτή προϋποθέτει γλωσσικές δεξιότητες ιδιαίτερης σημασίας διότι οι μαθητές με τον τρόπο αυτό ασκούνται στην εξαγωγή των κύριων σημείων και μέσα απ' αυτά στη δημιουργία πολυτροπικών κειμένων.

Επίσης εναλλακτικά μπορούν να δημιουργήσουν εννοιολογικούς χάρτες για να συνδέσουν αλληλεπιδραστικά τις έννοιες που έμαθαν με το λογισμικό Inspiration(αν το έχουν χρησιμοποιήσει κι έχουν αναπτύξει τον ανάλογο ψηφιακό γραμματισμό) ή με απλό χαρτί.

ix. Αξιολόγηση επίτευξης των στόχων

Η αξιολόγηση περιλαμβάνει:

A) τη διαμορφωτική αξιολόγηση που θα διεξαχθεί κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας μέσω παρατήρησης της συμμετοχής και του ενδιαφέροντος των μαθητών, μέσω των ερωτήσεών τους και γενικότερα μέσω παρατήρησης της εργασίας τους στην ομάδα. Η διαμορφωτική αυτή αξιολόγηση δίνει τη δυνατότητα στο δάσκαλο-εμπνευστή να δίνει οδηγίες για ανατροφοδότηση και αλλαγή πορείας σε περιπτώσεις που ξεστρατίζουν οι ομάδες από τους στόχους εργασίας.

B) την τελική αξιολόγηση στο τέλος της διδασκαλίας με τη δημιουργία του blog ή την εργασία για την εφημερίδα του σχολείου. Ή την τη δημιουργία εννοιολογικών χαρτών όπως προείπαμε.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1

10. Ο μύθος της Ευρώπης

Στη Συρία ζούσε κάποτε ο Βασιλιάς Αγήνορας, ο γιος του Ποσειδώνα. Αυτός είχε μια πενάμορφη κόρη, την Ευρώπη. Ο Δίας είδε την Ευρώπη, την αγάπησε και μια μέρα, που η κόρη μάζεβε λουλούδια με τις φίλες της σ' ένα ακρογιάλι της Συρίας, μεταμορφώθηκε σε άσπρο ταύρο, την πλησίασε και ξάκλωσε κοντά της. Το όμορφο ζώο έδειχνε ήρεμο και φιλικό και η Ευρώπη το πλησίασε, το χαίδεψε και κάθισε στη ράχη του ανάποδα. Την ίδια στιγμή ο ταύρος πέταξε κέρας και άρχισε προς τη θάλασσα. Τρομαγμένη η Ευρώπη κρατήθηκε από τα κέρατά του. Ο ταύρος πέταξε πάνω από τα κύματα κι έφτασε στην Κρήτη. Εκεί ο Δίας πήρε την κανονική του μορφή, παντρεύτηκε την Ευρώπη και γέννησαν τρεις γιους. Όταν ο Δίας επέστρεψε στον Όλυμπο, παρήγγειλε στον Ήραιστο να φτιάξει ένα χαλκίνο γίγαντα, τον Τάλω, για να φυλάει την Κρήτη και να μη μπορέσει ποτέ να φύγει η Ευρώπη. Από αυτήν πήρε το όνομά της η ήπειρος που ζούμε κι εμείς σήμερα, η Ευρώπη.

Απολλόδοκος, Βιβλιοθήκη Γ, 1, 2-4 (διασκευή)

1. Διαβάστε το κείμενο. Το θυμάστε; Είναι από το Βιβλίο ιστορίας της Γ' τάξης.

Δείτε τη εικόνα. Η Ευρώπη φτάνει στην Κρήτη. (Εικόνα από τοιχογραφία στην Πομπηία).

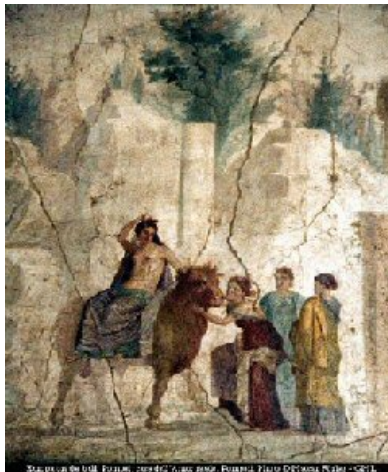
Πώς προσπάθησε ο Δίας να φυλάξει την Ευρώπη στην Κρήτη;

.....

.....

.....

.....

Η Ευρώπη πάνω στο μεταμορφωμένο σε ταύρο Δία φτάνει στην Κρήτη (Τοιχογραφία Πομπηίας, Casa Giusepe, Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο Νάπολης)

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2

1. Όταν μιλάμε σήμερα για την Ευρώπη μιλάμε για ήπειρο όπως μάθαμε στα προηγούμενα μαθήματα. Μόνο η Κρήτη είναι όμως μέρος της; Ως πού φτάνει; Για να το μελετήσουμε όμως, εκκινήστε το λογισμικό «*Μελετώ την Ευρώπη με Google Earth*» από το αντίστοιχο εικονίδιο της επιφάνειας εργασίας.

Στην επιφάνεια του Google Earth και στη δεξιά στήλη πληκτρολογήστε την αγγλική λέξη «*Europe*» που σημαίνει Ευρώπη και πατήστε το κουμπί Συζητήστε στην ομάδα σας και γράψτε τι παρατηρείτε ότι συμβαίνει στην εικόνα της Γης;

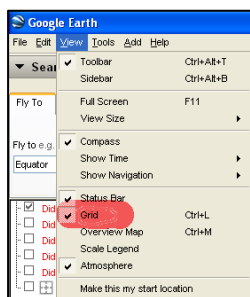

---

2. Για να ορίσουμε μια θέση οποιουδήποτε αντικειμένου πρέπει να έχουμε κάποιο σταθερό σημείο. Για τη γη έχουμε κάποιες γραμμές. Ποιες είναι αυτές οι γραμμές; Μπορείτε να τις βρείτε στην Υδρόγειο του Λογισμικού; (θυμηθείτε ότι η γραμμή με την αγγλική λέξη “*Equator*” είναι ο **Ισημερινός** και η γραμμή με τη λέξη “*Prime Meridian*” είναι ο **Πρώτος Μεσημβρινός**).

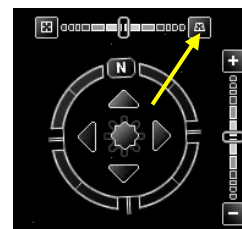

Ενεργοποιήστε το “*Grid*” όπως φαίνεται στη διπλανή εικόνα για να δείτε τις γραμμές.

Συζητήστε και σημειώστε αν η Ευρώπη βρίσκεται στο αντίστοιχο ημισφαίριο.

ΗΜΙΣΦΑΙΡΙΑ	Ανατολικό (“ E ”-East)	Δυτικό (“ W ”-West)
Βόρειο (“ N ”-North)	☐	☐
Νότιο (“ S ”-South)	☐	☐

3. Με το διπλανό χειριστήριο κινήστε τη γη για να βλέπετε την Ευρώπη. Σε ποια κλιματική ζώνη βρίσκεται; (θυμηθείτε ότι η αγγλική φράση «*tropic of cancer*» είναι ο «τροπικός του καρκίνου» και η φράση «*Artic Circle*» είναι ο «αρκτικός κύκλος»). Επίσης, συζητήστε στην ομάδα σας και γράψτε με ποια ήπειρο ενώνεται η Ευρώπη;

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 3

1. Ποια είναι τα άκρα της Ευρώπης; Τοποθετήστε τις «πινέζες» στα σημεία του Google Earth από τον παρακάτω πίνακα, γράψτε τις Συντεταγμένες με τον τρόπο που μάθαμε ή γράψτε την τοποθεσία στο πλαίσιο και κάντε κλικ στο .

Περιοχή	Τοποθεσία-Κράτος	Συντεταγμένες;
Ποιο είναι το νοτιότερο άκρο της Ευρώπης;	Γαύδος	34ο 48' N 24° 7' E
Ποιο είναι το βορειότερο άκρο της Ευρώπης;	Nordkapp	71°12'41.65"N 24°55'53.34"E
Ποιο Είναι το ανατολικότερο άκρο της Ευρώπης;	Ουράλια Όρη	60° 0'0.00"N 60° 0'0.00"E
Ποιο Είναι το δυτικότερο άκρο της Ευρώπης;	Νησιά Αζόρες	38°30'0.00"N 28° 0'0.00"W

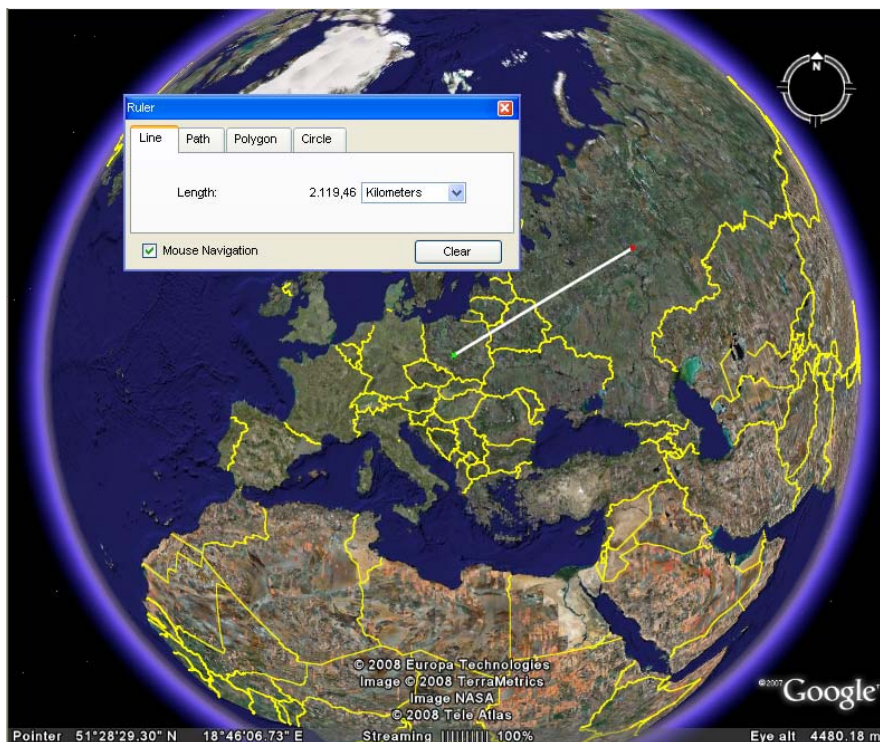
2. Ποια είναι η απόσταση ανάμεσα στο Βορειότερο και νοτιότερο άκρο; Και ποια η απόσταση ανάμεσα στο Βορειότερο και το Νοτιότερο; Βρείτε το με το χειριστήριο του Google Earth(κουμπί). Μην ξεχάτε να ορίσετε μονάδα μέτρησης Χιλιόμετρα(Kilometers) Εικόνα.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 4

Οι παρακάτω εργασίες μοιράζονται στις ομάδες

Α Ομάδα!

1. Στον χάρτη της Εικόνας εντοπίστε τις χερσονήσους της Ευρώπης και γράψτε τις στον κάτω πίνακα.

Εντοπίστε στο Google Earth τις ίδιες χερσονήσους και τοποθετήστε πινέζες. Με κόκκινο χρώμα. Δώστε το όνομα της χερσονήσου. 📌

2. Στο Google Earth Το Γιβραλτάρ είναι στενό πέρασμα ανάμεσα στην Ευρώπη και την Αφρική. Μετρήστε την απόσταση με τον τρόπο που μάθαμε. Αναζητήστε μέσω διαδικτύου πληροφορίες για το μύθο(Ηράκλειες στήλες) σχετικά με την περιοχή.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 5

Β Ομάδα!

1. Στον χάρτη της Εικόνας εντοπίστε τους μεγάλους κόλπους της Ευρώπης και γράψτε τους στον κάτω πίνακα.

Εντοπίστε στο Google Earth τους κόλπους και τοποθετήστε πινέζες. Με λευκό χρώμα. Δώστε το όνομα του κόλπου.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 7

Δ Ομάδα!

1. Μεγάλα γεωλογικά φαινόμενα δημιούργησαν νησιά. Ποια είναι τα μεγαλύτερα;

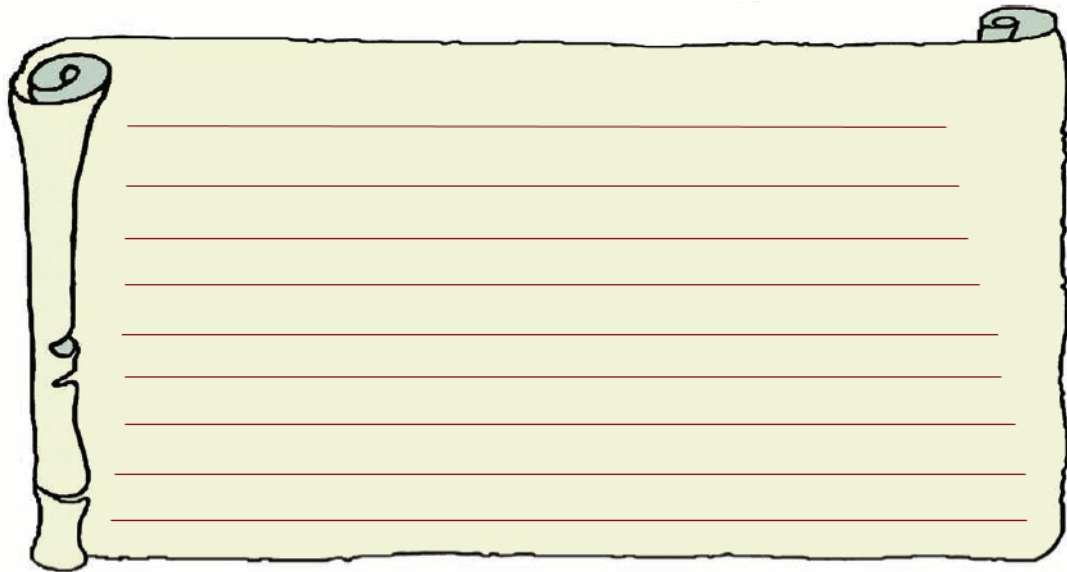
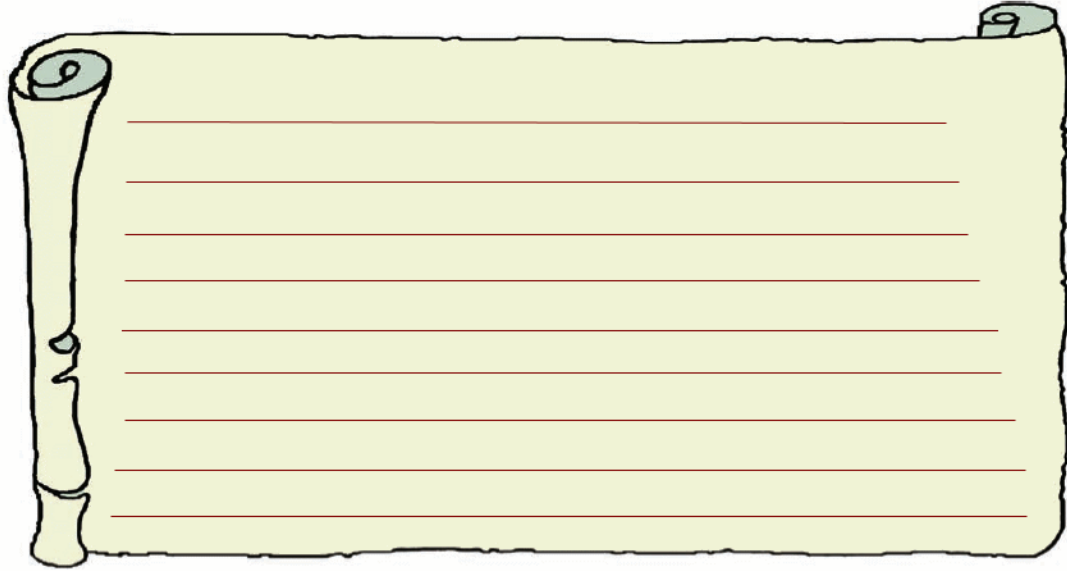

Εντοπίστε στο Google Earth τους κόλπους και τοποθετήστε πινέζες. Με λευκό χρώμα. Δώστε το όνομα του κόλπου.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 8

1. Οι κάτοικοι της Ευρώπης απολαμβάνουν πολλά πράγματα κι αγαθά που έχουν σχέση με τη θέση της. Μπορείς να πεις μερικά στοιχεία που βοηθούν σ' αυτό;

2. Δημιουργήστε έναν εννοιολογικό χάρτη με το λογισμικό Inspiration για να συνδέσετε τι ανάλογες έννοιες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ηλίας Ματσαγγούρας: *«Η ομαδοσυνεργαική Διδασκαλία και μάθηση»* Β' έκδοση ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΡΗΓΟΡΗ, Αθήνα 2000
2. Χρήστος Θεοφιλίδης *«ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ»* , ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΡΗΓΟΡΗ, Αθήνα 1997
3. *«Επιμορφωτικό υλικό για την εκπαίδευση των επιμορφωτών στα Πανεπιστημιακά Κέντρα Επιμόρφωσης»* Γενικό Μέρος. Π.Ι Πάτρα 2007
4. *Επιμορφωτικό υλικό για την εκπαίδευση των επιμορφωτών στα Πανεπιστημιακά Κέντρα Επιμόρφωσης* Ειδικό Μέρος Κλάδοι ΠΕ60/70 - ΙΤΥ. . Πάτρα 2007
5. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ - ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ Γεωγραφίας-Βιολογίας
6. Βιβλίο ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ – ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ. ΟΕΔΒ.

Πόροι Δικτύου

1. <http://www.krassanakis.gr/europe.htm> **ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ**